

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Vidéken: . . . . .
 Egy óra. . . . .
 Negyedévre . . . . .

Felelős szerkesztő:
SIPÓS BÉLA.
 Kiadók és lapfajdosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Beszélgetések az általános választói jogról.

Írta: Dr. Jászi Viktor.

I.

A múltkoriban egy öreg urral találkoztam, régi ismerőssel. A csunya időről váltott pár mélyértelmű megjegyzés után politizálni kezdünk. Mi természetesebb, mint hogy mindjárt az általános választójog kérdése vetődött fel, s az én öreg bátyám megcsóválta a fejét.

— Neki mennek a falnak, uramöcsém. Nincs arra mód, hogy azt keresztülvigyük. A király nem engedi, az udvar nem akarja. A főpapok, a mágnások, meg a cselédjeik vég-sőkig ellentállnak. Pedig most ezek az urak Magyarországban. De ellene lesz a gentry is, a mely hatalmát félti és nem ok nélkül, ettől a nagy változástól. És ha a gentry ellen lesz, akkor ellene lesz a tehetősebb polgárság is, a mely azt szereti, ha gentrynek nézik. Hát kikre tamaskodnak, kik fogják azt megcsinálni. Az a pár latájner, vagy ha jobban e ik européer, a kire nem halgat a kutyá se, nem kellene senkinek. Kelletlen népség nem mi közibünk való! Vagy tán az a pár stréber újságíró csinálja meg, a ki mandátumot vár ebből a kavarodásból, meg egy pár politikus, a kik már annyit szavaltak régen, mikor még ártatlan multság volt erről a dologról, hogy most restellik egyszerre abba hagyni?

Bizony nem lesz az meg. A kiknek már van szavazati joguk, azok nem akarják, a kiknek meg nincs, azok meg hiába akarják. Forradalomra ezek nem készek, legfeljebb egy pár ember hajlandó arra, hogy beveresse a fejét.

A szocialisták? Hát hisz elég széles az utca, hogy akár nyolczas sorokban is el-sétáljanak rajta, minél többször napjában, leg-feljebb a kövezet romlik hamarabb a sok fevonulástól. Épen ezért nem lesz meg. Látja a polgárság, hogy ezek mennyire akarják, milyen sokat várnak tőle, hát épen ezért nem szabad megadni. Hogy ezek üljenek a nyeregbe, ezek a sehonnaiak! Se istenök, se hazájok, csak a bendőjöknek élnek, a mint Bartha Miklós a múltkoriban olyan jól meg-írta. És ilyen embereknek adjunk mi jogot, ezek kezébe tegyük le a haza sorsát? Nem, soha!

— Különben is. folytatta az öreg ur, a kit, ha elkezdte, beszéde sodrában meg-állítani nem lehetett, különben is, azaz egész általános választói jog s az érte való nagy lelkesedés értelmetlen demagógia frázis haj-lászat vágy legjobb esetben jóhiszemű után-mondása divatos jelszavaknak. Ugyan mondja csak amaz örten, ha arról volna szó, hogy egy szatócsholtot, hogyan rendezzenek be és az ő letet hogyan vezessék, hagyná ab-ba beleszólni azt a buta földi parasztot, a ki azt sem tudja, hogy kétszerkettő mennyi

és az áruismerete egy krajczár áru kőson és egy kupicza pálinkán túl alig terjed? Ugy-e, és az ország dolgát mégis az ő szavazata szerint akarná igazítani, pedig azt csak elismeri kedves öcsém, hogy nehezebb dolog Magyarországot jól berendezni, mint egy kis fűszeres boltját! Hát nem okosabb volna, még ezektől is elvenni, a kik ma értelmetlenül gyakorolják, s azokra bízni, a kik értenek is hozzá.

Az öreg ur itt érvelődésének tetőpont-jára hágott, érezte hogy jobbat és többet nem mondhat és diadalmas tekintettel várta töredelmes megadásomat. Én sietve igyekeztem felhasználni a beállott szünetet, hogy pár ellenvetést tehessék és mindjárt ott kezdtem, a hol ő végezte és emfgyen szoltam:

— Urambátyám talán nem is tudja, hogy érveléscélvel egy tudományos elmélet-nek adott kifejezést, amely a maga állas-pontját e titokzatos szavakkal fejezi ki: a választói jog nem jog, hanem funkció. Ami azt jelenti közönséges nyelven szólva, hogy az államban a választónak választói jogot nem azért adnak, hogy az avval a maga érdekét mozdítsa elő, hanem hogy az állam egésze számára, minél jobb, megfelelőbb képviselő ket válasszon. Ezen az alapon azután igen könnyű kivánni az általános választói jogot, moadván hogy csak azoknak kell tehát választói jogot adni, akik annak gyakorlására alkal-masak, fejlettek, érettek s még mi minden más olyféle kitételrel és jelzővel élnek, egy-szóval, akik az állam érdekében helyesen tudnak e joggal élni. Nagyon nehéz ez okoskodással szemben az érveimet úgy elő-adni, hogy urambátyám, akinek az állam-bölcsélet nem kenyere, mégis jól megértse. Csak azt akarom hát elmondani, hogy „az államnak az érdeke” éppen attól függ, hogy kik a tagjai, a valóságos, beleszólás jogával bíró tagjai az államnak. A mig csak az ab-solut királynak van szava az államban, pél-dául a muszka czárnak, addig nő s legfel-jebb még az udvarának az érdekében az állam érdeke s mint azt XIV. Lajos francia király is megmondta az ő híres szálló ígé-jében: „Az állam én vagyok”. A hol a főnemesség osztozik a királlyal az állam-hatalomban, az ő érdekük lesz az állam érdeke; az állam minden szerve azt fogja hirdetni, s tettel is vallani. Éppogy már most a mai államban, a hol a király, a főnemesség, a birtokos, közép-nemesség, a melyet most angolosan gentrynek nevezünk s a vagyonosabb polgárság osztozik, nagyon különböző mértékben bár, az állam hatálmában, — a mai államban ezeknek a társadalmi elemeknek az érdeke ugy a hogy azt kitudják egyeztetni, az állam érdeke. Ők ülnek a törvényhozásban, ők töltik be a közhivatalokat, az ő embereik kezében van legnagyobb részt a sajtó: mi természetesebb, minthogy az állam, mely a törvényhozásban határoz, a közigazgatásban

cselekszik, azt vallja a maga érdekének, a mi az benne ülő osztályok érdeke, és hogy a sajtó is, ugyanezekből kelvén ki, minden-nap ezt hirdeti. Ha holnap Bokányiék ke-rülnének uralomra, ülneek be a parla-mentbe és a hivatalokba, hát akkor a munkásosztály érdekei lennének az állam-érdekei, s a kik az ellen szítanak az elégü-letlenségért, s hirdetnék, például, hogy erő-sakkal is vissza kell állítani a főrendiházat, a hitbizományokat, hogy el kell venni az állam kezéből a nagy uradalmakat, a melyek most már t. i. ekkor majd munkástelepek czéljaira használtatnak, s vissza kell adni az egri káptalannak: hát akkor ezek vol-nának a „leketlen izgatók”, ezeket bélye-geznék meg állam felforgató törekvésekkel, sőt ha meghallanák, hogy az egri s más káptalanok tagjai a pápához is irtak e tárgyban és a hasonlóképen jogfosztott francia és német kanonokokkal is gyanus egyetértésben vannak, aligha kerülnek ki a főtisztelendő urak is a „hazátlan bitangok” elnevezést az akkori uralkodó társadalom Bartha Miklósa részéről.

Mindebből csak azt akartam kihozni, hogy az állam magában véve egy üres teka és hogy vajon onnan munkás mar-se-illaise vagy templomi zsolozsma hallatszík-e ki, az attól függ, hogy kik benne a lakók.

Ennélfogva nagyon gyanus az, mikor azt mondják, hogy azok az új választók képesek legyenek arra, hogy az állam érde-keben gyakorolják szavazati jogukat. Az rendszerint nem jelent egyebet, minthogy csak olyanoknak adjuk meg a kiktől nem kell félni, hogy kicsavarják kezünből a kormányrudat. A választói jog kérdése ha-talmi kérdés. Nem azoknak adják meg, a kik szivverhatóan kérni tudnak, hanem a kik erős ököllet döngetik az érzekaput, a mely őket kizárja az alkotmány várából.

Koronatanács Bécsben:

Az új darabant kormány.

Életbevágó döntés.

A kormány intéző tagjai Bécsben vannak s politikai körökben immár nin-csen semmi kétség aziránt, hogy a Fehérváry-kabinet mos kapja meg uj-rakinevezését.

Bécsből ma csak ennyit jelent-hetett tudósítónk mostanáig: A ki-rály délelőtt külön kihallgatáson fo-gadta Fehérváryt. Az audiencia után talán már ma, de talán holnapután is ismét koronatanács lesz, melyben a király elnöklése alatt a közös minisz-

Sirolin

legkiválóbb tanárok és or-vosoktól mint hathatós szer-
tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos
bajainál ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen
lábbadozóknál influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és meg-szünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárak-ban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianál czéggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

terek: Goluchowszky, Pitreich és báró Burián, a magyar miniszterelnök, Vörös, Kristóffy és Lányi, valamint Gautsch osztrák miniszterelnök fognak részt venni, E tanácskozáson a közös ügyes kérdésekkel foglalkoznak, nevezetesen az ujonczozás és a közös-ügyes költségek fedezésének kérdésével. A kabinet reaktiválásról szóló királyi kéziratot előreláthatólag csak szombaton, e hó 14-én fogják nyilvánosságra hozni.

Mit akar Fejérváry?

A kormányhoz közel álló forrás-igly vázolják az ügyvezető-kabinet programját: A kinevezési kéziratok a szombati hivatalos lapban jelennek meg. Hosszabb manifesztum kíséri a király rendelkezését, a mely el fogja mondani, hogy a többségből nem lehetett kormány alakítani, mivel ez még csak azt sem találta érdemesnek, hogy a szeptember 23-iki audiencián a feltételei körvonalozásával válaszoljon a király programjára. Ezzel egyben az a nevezetes audiencia dolga is el van intézve. A király aztán elmondja, hogy a válságnak más megoldása most már nem lehet, mint új többség alakítása s ezért beleegyezett annak a mélyénjáró és jelentőséges programnak a kifejtésébe, amelyel Fejérváryt utnak bocsájtja. *Hiszi, hogy a kedvelt magyar népe kötélnék áll és kellő hódolattal többséghez segíti az ügyvezetőket.*

Körülbelül ez lesz a manifesztumban a minisztertanács elhatározása szerint, ha ugyan a király az utolsó pillanatban nem gondolja meg: odaadja-e a korona fényét az ilyen természetű vállalkozás mellett való kor-

teskedésnek. A kormány aztán nekilát, hogy csakugyan megtudja-e csinálni ezt a többséget. Lesz megint röpirat-özön, főispán-csere, kinevezések, terrorizálás, vesztegetés özőnével. December 19-én újabb elnapolás, január elején feloszlatás. És hihetőleg márcziusban ismét ott tart a válság, ahol eddig: új és még nagyobb többség áll szemben a királylyal, aki kezdeti a dolgot megint előlről . . .

Ezekkel az auspiciumokkal megy ma báró Fejérváry Géza a királyhoz.

A tábornaszernagy ur Bécsben!

Báró Fejérváry Géza délelőtt tíz óráig a magyar minisztériumban dolgozott fia, báró Fejérváry Imre társaságában. Ekkor kocsiba ült s a kabinetirodába hajtatott, ahol fél tizenegy óráig maradt. A miniszterelnököt a király az általános kihallgatások után, délután egy órakor fogadja külön kihallgatáson.

Az a hír, hogy Lányi Bertalan és Kristóffy József miniszterek is Bécsbe utaznak, nem felel meg a valóságnak. Egyik miniszter sem érkezett ide s Bécsbe való utazásuk nem is volt tervbe véve. A két miniszter utazásáról szóló hír, amelyet félhivatalosan is közreadtak, tévedésen alapul.

Az új kormány.

E hírekhez hozzátesszük az intéző körökkel összeköttetésben levő politikusok, hogy György Endre kivételével megmarad valamennyi eddigi miniszter, György Endre visszavonulása azonban betegezett dolognak tekinthető. Helyébe lép báró Feilitzsch Artur, vagy báró Daniel Ernő. A pénzügyi tárcazt továbbra is megtartja báró Fejérváry Géza. De a király személye körüli miniszteriumnak nem ő marad a vezetője. Emlegetik Khuen-Héderváryt, gróf Károlyi Györgyöt és báró

Fejérváry Imrét, a miniszterelnök fiát mint leendő király személye körüli minisztert, de a személyi kérdés még nincsen eldöntve és alkalmasint ma nyer elintézését.

Az a hír, hogy a kormány most, amikor az országgyűlés vakációra van kényszerítve, félhivatalosan fogja publikálni programját, megerősítést nyer. Ezt a programot valami formában talán már vasárnap reggelre teszik közzé. Hír szerint a királynak a nemzethez intézendő manifesztuma fogja elősorolni, hogy a kabinet milyen terveket kíván megvalósítani s a király egyenest fel fogja hívni a nemzetet, hogy e tervek megvalósításában támogassa a kormányt.

Mint értesülünk, befejezett dolog az is, hogy gróf Szapáry Pált nevezik ki finmei kormányzóvá. Ezt a kinevezést azonban csak a jövő héten fogják hivatalosan közzétenni.

Életbevágó döntés.

A mai audiencia előzetes körülményeiről a bécsi N. Fr. Pr. a következőket írja:

A Fejérváry-kabinet existenciájára dolgában ma lesz az utolsó döntés. Ilyen komoly, sőt válságos helyzetben lehetetlenség, hogy ügyvezető miniszterium maradjon a kormányrudnál. Már a múlt héten szó volt róla, hogy a Fejérváry-kabinet újból kineveztetik és be nem töltött tárcaíai gazdákat kapnak. Szinte bizonyos, hogy a jelenlegi kormányt ismét kinevezi ő felsége, mert e pillanatban ugyszólván lehetetlen más kormányt alakítani. Mindazonáltal sokan aként vélekednek Budapesten, hogy a Fejérváry-miniszterium kinevezése aligha fog bekövetkezni, mert hiszen annak előfeltétele a mostani kormány programjának és első sorban a választói reformnak elfogadása, már pedig alig hihető, hogy a korona ezt a programot magáévá teszi. Annyi bizonyos, hogy fontos,

A hűtlen asszony.

— Hogy kell megbüntetni a hűtlen asszonyt, mondotta Csatari kapitány egy társaságban. Tudok en erről mondani egy érdekes esetet.

— Mondja el, mondja el, vették körül a kapitányt az asszonyok.

Az öreg egy ideig kérette magát, aztán hozzá fogott a meséhez.

— Gáti Zsigárról és a feleségéről lesz szó, arról az asszonyról, a ki most a legnagyobb nyomorban járja végig az országot vándor színésztruppkokkal.

Gáti Zsiga egy reggel hiába kereste a feleségét, az ő szép fiatal feleségét. A hálószoba finom illata orrát csiklandózta; körülötte szeszélyes rendetlenségben női ruhadarabok hevertek; a kis kedvencz, a sárga kanári csicsergő szájával hajtogatta fejét, — ő pedig bambán bámult maga elé s nem talált feleletet az előtte ágaskodó kérdőjelre.

Leült. Gondolkozni próbált, hogy megtalálja a rejtély kulcsát. Fejét megámasztotta mind a két kezével, hogy gondolatai nyugodtan sorakozhassanak fukarast agyában.

Előtte tükör állott, melleite az asztalkán pontos egymásutánban a női szépség titkai sorakoztak. Zsiga boszus mozdulattal lesöpörte az alkalmatlan üvegecskéket. Fojtó illat áradt szét az elárvult boudoirban a ne-

héz szag ránehezedett elborult lelkére. Bele-nézett a tükörbe. A finom metszésű üveg lapjáról egy ember nézett vele farkasszemet. Olyan ismerős, mintha már látta volna valahol? Arczát, kezét barázdák szántják: haja deres, őszülő szakállában szégyenkezve bujkál egy-egy barna szál.

Ez en vagyok . . .
S ezen beismerés kezébe adja a titok kulcsát:

Megunt, mert öreg vagyok!
És mosolyogni próbált. — Hirtelen elfordította a fejét a tükörtől, mert megijedt a saját mosolygásától. Fagyos volt, mint a jégcsap, melyet a dermesztő hideg kényszerít a lombjavesztett faágakra.

Elhagyta a hálószobát, a keserű valóságból megértette, hogy ott többé nincsen mit keresnie — s bezarta az ajtót.

Mikor saját szobájába ért, feltámadt benne a férfi.

Izgatottan járt fel s alá a széles teremben, deres haját végigsimitotta reszkető kezével: kereste a csábítót, ő — a megcsalt férj . . .

Kereste a sok között, kik udvart alkotnak a hűtlen asszony körül.

És megtalálta. Hirtelen megállott, szemé vadul villogott, de csak egy pillanatra . . . Lassu mormolással egyetlen szó szaladt ki a száján:

„Tacakó.”
Aztán előszedte pisztolytokjait, műértő

szemmel végigmustrálta a fényes aczélesőveket s mint aki jól végezté dolgát, leült íróasztalához s napi postáját kézte bontgatni . . .

*

Két lövés dörrenése riasztotta fel az erdő csendjét. Az első nem talált, a másodikra piros vér festi haragosra a zöld gyepeket. A „tacakó“ görczösen kapaskodik az őt támogató orvos karjaiba.

Gáti Zsiga pedig hezament s várta a feleségét. Sejtelve nem csalta meg — visszajött.

A fiatal asszony kék szemében köny pergett, midőn kezét nyujtotta a megcsalt férjünak.

— Uram — tud-e felejteni?
Gáti nem csókolta meg a felesége nyujtott kezét, hanem karon fogta bűnbánó feleségét visszavezette szobájába — lábával szétseperte a parfümös üvegecserepeket s udvarias meghajlással üdvözölte:

„Asszonyom. — —”

Az asszony kérdően nézett rá.
A férfi sarkon fordult. Kihajtatott a vasutra s elutazott Indiába, Tíz esztendő múlva jött vissza. Azalatt a hűtlen asszony elzülött, nyomorba jutott.

És ha valaki említi Gáti előtt a feleségét, kérdezte valaki, mit szól rá?

— Csak annyit mond — rossz volt, megérdeml a büntetést.

életbevágó döntések küszöbén állunk. A Fejérváry-kormány újabb kinevezésével még nincs eldöntve az a nagy kérdés, hogy mi történjék december 19-éig és hogy vajjon ez a képviselőház össze fog-e ülni még egyszer?

Beperelt Fedák Sári.

A debreczeni urkocsis egyesület mint felperes.

Foglalás a divánál.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, október 12.

Fedák Sári, a Király színház primadonnája a legnépszerűbb valaki ma Magyarországon. Politikusok, államférfiak népszerűsége nem fogható a diadalmas Fedák Sáriéhoz. Térdig gázol a rózsákban, a virágokban s a mióta a Kukoricza János nótáitól hangos az ország, naponta éri valami meglepetés a művésznőt.

A meglepetések között nem utolsó az, amelyben a debreczeni urkocsis egyesület révén részesült az isteni Zsazsa. Hogy azonban a dolog tisztán álljon mindenki előtt elmondjuk az előzményeit.

Ma — úgy olvasható minden újságban — ha valahova elrándul Zsazsa, fehér automobiljával kelt feltűnést. Szóval most az automobil hive. Volt azonban idő — talán két évvel ezelőtt, amikor pompás fogatával tünt fel Zsazsa, a Stefánia és az Andrássy uton. Erre az időre esik a debreczeni urkocsis egyesület megalakulása.

Zsazsa, mint sport lady az elsők között volt, aki 100 koronát jegyzett a taggyűjtő ivre alapító tagsági díj gyanánt. Természetes, hogy ezt nagy örömmel fogadták s ha versenyről volt szó, a kommunikékben állandóan ott szerepelt, hogy Fedák Sári jön és saját külön fogatán vesz részt a versenyen, mint alapító tag.

A változó idő azonban úgy hozta magával, hogy Zsazsa nem jött a debreczeni versenyekre. Átpártolt ellenben az automobil sporthoz, s azóta hol egyik, hol másik városban rettegő gyorsan száguldó fehér gépkocsija a libákat, kacsákat és egyéb szárnyas állatokat.

Az automobilsport okozta ezután azt, hogy Zsazsa teljesen elfelejtkezett arról, miszerint ő tagja a debreczeni urkocsis egyesületnek s az alapító tagsággal járó 100 koronát ki kellene fizetnie. Nem felejtkezett meg azonban erről a debreczeni urkocsis egyesület. Miután Zsazsa nem fizetett, néhány héttel ezelőtt ügyésze dr. Berger Andor utján beperelte a művésznőt. Zsazsa először azt hitte, hogy a debreczeni urak csak tréfálnak. Elvégre nem fog-nak egy olyan művésznőnél mint Fedák Sári foglalni. De a debreczeni urak nem tréfáltak. Jött a foglalás, a foglalás után pedig igen szigorúan ki-

tűzték a művész lakás több ezer koronára becsült butoraira az árverést.

Ekkor aztán megijedt az isteni Zsazsa. Semhogy ellicitálják butorait, sürgönyileg küldte el dr. Berger Andornak a 100 korona tagsági díjat. Azt mondják volt miből.

A művésznő egyébként nem hargszik. Bohém kedvességgel fogadta a végrehajtót s panaszkodva mondta:

— Haj, haj, szegény színész nép-nél a legsűrűbb vendég a végrehajtó.

A mikor pedig a pénzt elküldte dr. Berger Andornak, kijelentette, hogy ezt az összeget Debreczenen fogja vissza vasalni. Éljön ide, s vagy háromszor egymásután eljátsza az ő híres János vitézét. Akkor valamivel többet is elvisz innen mint 100 koronát.

Forrongó hadsereg.

Katonák tüntetése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 12.

Az olasz hadseregben forradalmi propagandát fedeztek föl. A mozgalom a mely különösen Észak-Olaszország nagy városainak ezredeit foglalkoztatta, azt tervezte, hogy egy valamely meghatározott napon egész Itáliában legalább ötvenezer katona egyöntetű és egyirányú tüntetést rendezzen. Hogy miért, mi célból, erről csupán az a levelezés adhatna főlvilágosítást, amelyben az összeesküvő katonák gondolataikat és terveiket közölték egymással.

Meglepő, hogy a fölfedezett forrongás főfészke, Piemont, méltán nyárspolgárinak nevezhető fővárosa, Turin.

Katonák civiliben.

A dolgot úgy vették észre a katonai hatóságok, hogy a szabadságot kérő katonák, mindig és mindannyian egy magánklubba vonultak, ahol polgári ruhát öltöttek.

A mikor a vizsgálat alapvető része befejeződött, a hadvezetőség az összes kaszárnyákban váratlan, de annál alaposabb szobavizsgálatot rendezett. A kizivárgott hírek szerint, alig volt hely, a hol ne akadtak volna rá a legféltelenebb hangú hadseregellenes lázító nyomtatványokra és iratokra.

Érdekesebb adat volt az említett bűnjelknél a lefoglalt számtalan levél, a mely világosan mutatta, hogy az összeskűvés számai Milánóba, sőt Párisba is elérnek. Most harmadnapja katonaság körében egész sereg letartóztatás történt.

A polgári hatóságok nyomozása megállapította, hogy a forrongó katonák vezetője hat, forradalmi párthoz tartozó fiatalember közöttük Potledro ügyvéd és Nanni egyetemi hallgató. Mind a hatot el is fogták, azonban Nanni, aki valamennyiük között a legveszedelmesebb lázító, az öt kísérő rendőr ügyetlenségéből vagy lehet, hogy jóvoltából, megszökött. A turini titkos rendőrség tégnap egy nyomdában nyolcezer katonaság ellenes és lázító füzetet foglalt le.

A lázadás elfojtása.

A konkolyt hintő fölforgatók, akik a mások bőrének a rovására próbálgatják ki tanai életrevalóságát, nygancsak fölsziszszentek, amikor a katonai és polgári hatóságok egyenlő energiával csaptak szét közöttük. Több rendbeli tüntetést rendeztek úgy, hogy a kormány ötszáz csendőrt és carabinieriit küldött hirtelen Turinba.

Említésre méltó, hogy Nanni a lázító egyetemi hallgató több ízben kísérletet tett arra, hogy a tisztképző katonai iskolába felvétesse magát. Hirhedt neve azonban utját

állotta tervének, ami bizonyára az volt, hogy a kaszárnya falain belül hathatósabban lázithasson.

Becsapott gazda.

Aki megakart gazdagodni.

Hamispénz oszmén osaltak.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 12.

A pénz utáni vágyakozásnak némelyek erkölcsileg, hiszékeny, tudatlan emberek pedig anyagilag esnek áldozatul. Blaskovics Albert kubikos ember az újabb áldozat. Az esetről a következőket jelentik lapunknak:

Blaskovics Albert csongrádi kubikos szomoruan, törődötten ment fel a debreczeni rendőrségre és elnapanaszolta nagy bánatát, „elvettek tőlem 1200 korona készpénzt, itt van bizonyosságul ez a tábla czink”, ily szavakkal állott meg Mile Pál előtt. Mile Pál rendőrfogalmazó biztatta, adja elő ügyét, erre Blaskovics a következőket panaszkolta el: szeptember elején elmentem a Szatmár és Nagybánya közötti kubikus munkálatokhoz, itt panaszkodtam, hogy nehéz az élet, nincs kereset. Erre egyik kubikos társam Hugya Gergely azt mondta, majd segítünk ezen, csak jöjjünk előbb jó barátságba.

Összebarátkoztak aztán erre, biztatta, hogy hozzon csak hazulról pénzt, akkor majd ő elvezeti egy helyre, ahol a jó pénzért kétszer annyi hamis pénzt fog kapni. Ő állott az üzletnek és hazament pénzéért.

Odahaza összeszedett úgy 1200 korona készpénzt és visszament Ká-Károlyba. Vonatra ültek aztán és azt mondták, hogy Debreczenbe van a főtelep, oda kell tehát menni.

Itt 380 forint készpénzt átadott Hugya Gergelynek és még 2 társának. Ezek, hogy félre vezessék, elmentek egyik helyi boltba és vásároltak egy tábla czinket.

Azután kimentek a Homokkertbe és keresték a telepet. Végre Hugya szabadulni akart a kubikostól, alkalmas indokot talált és visszavezette őt a városba. Hugya Gergely aztán minden külvárosi kávéházba elment a kubikossal és keresett olyan helyet, ahol kétfelől lehet kijárni. Ilyet nagyon nehezen talált. Végre a Kossuth kávéházba kerültek. Itt Hugya felfedezte a két kijáratot s azt mondta Blaskovichnak várjon csak a czinkkel itt a Kossuth előtt, majd megkeresi a kávéházban a társakat.

Blaskovich ott várt a kávéház előtt úgy hajnal utánig. Megsokalta a várást, bement a kávéházba, de Hugya nem volt már ott.

Az ilyen módon becsapott Blaskovich bánatosan sietett fel a rendőrségre és kérte a tettes elfogatását. Hozzáálltak a nyomozáshoz, de még a tettest nem sikerült elfogni. A nyomozás folyik.

Vármegyénk és vidéke.

A kocsielő tragédiája. A vasutasok nehéz hivatásának ismét áldozata van, ezúttal egy nagyváradai szegény vasutas. Tegnap éjjel a nagyváradai pályaudvaron több kocsit tolattak, közöttük Veres Károly 35 éves kocsielő is. Egy pillanatban véletlenül félrecsuszott a tolatásnál a szegény ember és mire elkiáltotta magát, már a nehéz kerék alá került jobb lába, a melylyel elcsuszott. A kocsi kereke szétzúzta a jobb lábát. A baleset áldozatát a kórházba vitték. Sérülése oly súlyos, hogy a szerencsétlen ember elveszti jobb lábát, amelyet le kell vágni.

Vig szüret után. Hajdu-Böszörményből írják: H. Varga Ferencz 75 éves gazda vig szüret után este egyedül maradt a pajtában. Másnap reggel Vajdát halva találták. Nem tudni, szív-szélhűdés érte-e vagy bűntény forog-e fenn. A vizsgálatot megindították.

Hamis pénz Böszörményben. Hajdu-Böszörményből jelentik: hogy Biró Szabó Mihály hamis 50 koronással akart fizetni a városi adóhivatalban. A pénzt elvették tőle és a vizsgálatot megindították. A hamisítvány alapszíne és nyomása elég jól sikerült leginkább a magyar szöveg nyomásán lehet észrevenni, hogy a bankjegy hamis, mert a betűk formátlanok és néhol elmosódtak.

Színház.

A Bossorkány. Sardou eme hatalmas drámáját meglehetősen teltház nézte végig tegnap. Ismét alkalmunk volt tetjes odaadással csodálni J. Csáder Irén régi kedves ismerősünk igaz művészetét. A mi báj, mélység és erő ez a szerep csak elbir, azt Csáder Irén mind beleveti és csöppet sem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy P. Márkus Emilia alakításának is sok tekintetben följötte áll. Emebben tán az erő több, míg Csáder Irén bossorkánya sokkal természetesebb és igazán nagy kár, hogy szöke hajjal adja a mórnőt. Ez nagyon zavarja az illuziót. Szakács Andor némi csalódást keltett bennünk. Jelességeiről meg vagyunk győződve, s ezért azt kell hinnünk, hogy ezt a szerepét nem szereti. Mert Euriguének sem a tüzes szerelmét, sem indulatosságát nem tette érzékelhetővé. Hogy nem tudta volna tenni — nem hisszük el neki. Szép igyekezetet láttunk Arday Idától — és nem eredmény nélkül. Erején felül nyújtott Szabó Irma is szépen megjátszotta Munuella nehéz szerepét. Cicofos törvényszéki orvos szerepét Győre eredeti felfogásban játszotta csak kissé több higgadsággal kellett volna adnia. A megállapodott kora orvos abban a szemforgató papi környezetben aligha lehetett oly heves vérv és fürge. Vimenében is heves elleneznünk kell a méltóságosságot. Nagyon elsiette mondandóit s ezt is kevés ceremóniával tette. Egyébként az előadás türethetőnek volt mondható.

Ember tragédiájának készlet és világitási próbáját tegnap délután tartotta meg Zilahy igazgató. A mű első előadása vasárnap este lesz, bérlet szünetben. Ezen előadására tekintettel a vidéki közönségre — mely már is nagy számmal jelentkezett — a jegyek péntektől árusítatnak. A darabot Zilahy igazgató és Szakács Andor együttesen rendezik.

A jövőhét műsora. Zilahy igazgató a jövőhét műsorát is megállapította. A jövő hét műsorán ott szerepel „Hoffmann mesei“, „Mongodin ur“ a Magyar színház reprise és „Figaró házassága“.

Minden új előfizetőnk, még azok is, kik most előfizetnek, megkapják ingyen a december hó elején megjelenő 320 oldalra terjedő teljes czimtárral ellátott nagy képes naptárunkat. Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól. Helyben 1 óra 1 korona, vidékre 1 óra 1 korona 50 fillér. Megrendelhető telefon utján is.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339. Szerkesztőség 6. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47 szám

Személyi hírek. Szikszay Zoltán és Sulyok István esperesek tegnap Debreczenbe érkeztek.

Thaly mint küldöttségvezető. Liptóvármegye közönsége Legutóbban úgy akarja megoldani a politikai helyzetet, hogy a vármegyék monstre küldöttsége által kérelmezni akarja a királytól, miszerint a 16 huszárezrednek adja meg a magyar vezényszót. Liptó megye azt szeretné, ha ezt a küldöttséget Thaly Kálmán vezetné. A kalandosnak tetsző politikai vállalkozás aligha valósul meg.

Az izr. iskola segélye. A város tudvalevőleg 72,400 korona fenntartási segélyt szavazott meg a zsidóhitközségnek, míg iskolaépítésre 105,000 koronát. Miután azonban Debreczenben neolog és orthodox felekezet van, utasította őket, hogy egyezzenek meg egymás közt. Ez azonban nem sikerült eddig, végre is az ügy a vallás és közoktatásügyi kormány elé került, ahonnan most azzal került vissza az ügy, hogy a két zsidó hitközség igyekezzék egymás közt meg egyezni és felosztani a város által adott összegeket. A tanács most újabb egyezkedésre utasította a két zsidó hitközséget.

A jogász ifjúság becsületszékeinek megalakulása. A jogász ifjúság tegnap délután tartott gyűlésében, melyen Dr. Tóth Lajos dékán megbizából H. Kiss Pál elnökölt, megalakította saját kebelében a becsületszéket a jogász ifjúság között felmerülő becsületbeli ügyek elintézésére. A becsületszék tagjaiul megválasztották rendes tagokul Szunnyogh Sándor 4 év. jh. Balogh István 4 év. jh. H. Kiss Pál 3 év. jh. Kövér Béla 3 év. jh. Oláh Béla 2 év. jh. Kiss

Endre 2 év. jh. Vinnai Géza 1 év. jh. Kolonnai János 1 év. joghallgatókat, póttagokul pedig Nagy Elek 4 év. jh. Mészöly Miklós 3 év. jh. B. Kiss Pál 2 év. jh. és Pető Imre 1 éves joghallgatókat. A gyűlés végül az alapszabályokat hagyta helyben.

Fa a katonáknak. A katonai állomásparancsnokság az idén is 2 öl fát és 10 métermázsza szenet kért a várostól a sorozó helyiségek fűtésére. Roncsik Lajos főszámvevő a kérelem elutasítását javasolta, mert minak a sorozó helyiséget fűteni, mikor nincs sorozás? A tanács azonban arra való tekintettel, hogy a sorozó helyiségekben szokták tartani a katonai felülvizsgálatokat, mégis megadta a fűtési anyagot.

A kanyaró. A gyermekszobák állandó réme, a kanyaró veszedelmesen terjed a városban. Ma 6 esetet jelentettek be az orvosok. Ugy látszik, a kanyaró megint járványszerűen fog fellépni. Jó volna, ha az előzetes intézkedéseket a járvány terjedésének megállítására már most fogganatosítaná a főorvosi hivatal.

A főiskolai ifjúság tornaköre. Tegnap délután tartotta a főiskolai Ifjúság értekezletét. Miszti Mihály esküdt elnöksége alatt, az alakítandó akadémiai tornaegylet ügyében. Hosszu vita után a mellett foglalt állást, hogy az akadémiai Tanácshoz kérvényt ad be az ifjúság az egylet megalakíthatása a főiskolai tornateremnek átengedéséért. A kérvény átadásával Mózes István 4 éves theologust bizták meg.

A Zilahy pályázat titokzatos szerzője. Lapunk tegnapielőtti (számában megirtuk, hogy az 1000 koronás Zilahy pályázat felét Homonnai Albert nagyváradai ügyvédjelölt, másik felét pedig egy eddig ismeretlen nevű szerző nyerte meg. A bíráló bizottság a hírlapok utján felszólította az ismeretlen szerzőt, hogy vesse le inkognitóját és vegye fel az 500 korona jutalmat, A derék szerző a ki mint most már kiderült, helyi alak — a pénzt hajlandó felvenni, de valami csodálatos nagy becsvágy miatt nevét nem hajlandó megmondani. A bírálók ilyen körülmények között azt teszik legrosszabban ha a díjat nem adják ki a névtelen szerzőnek.

Ipartestületi hírek. A szobafestők, czimfestők és mázólok választmánya tegnap délután tartotta választmányi ülését, melyen folyó ügyek tárgyalattak. Ma délután 3 órakor a békéltető bizottság Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöksége alatt az ipartestület kis tanácstermében békéltető ülést tart, melyen a segédek a mesterek ellen tett panaszai nyertek elintéztést.

Az angolok Debreczenről. Mint ismeretes a világhíró angolok Debreczent is meglátogatták. Debreczenről itt létük és magyarországi további utjuk alatt is szívesen emlékeztek meg. Most a londoni „The Week „s Survey“ előkelő politikai lap is ir az angolok magyarországi kirándulásáról és ezek között hosszabb

Higgyje el!

hogy **Wallerstein Fülöp fiai** régi jőnevű **rőfös** üzletében legjobban vásárolhat és már 1 frtos vásárlásnál egészen ingyen élet-nagyságu fényképet kap. Női- és gyermek felöltők nagy választékban.

ezekben emlékeznek meg Debreczenről is. Igazi, rokonszenves szó e megemlékezésnek minden hangja. A többek között azt írja, hogy azt hitték Debreczenről, hogy e város elhagyott, rozoga régi épületekből áll. És az ellenkezőjét tapasztalták. Találtak egy igen modern várost, a maga sok érdekességével. Megjegyzni véül, hogy Debreczen a tiszta, hamisíthatatlan magyarságnak a fővárosa. Általában véve az egész cikk igen hízegző Debreczenre.

— Körösi Kálmán üdvözlése.
A magyar állam vasuti altisztikör dalköre, Körösi Kálmán dr., a kör ügyészét tegnap este neve napja alkalmából szerenáddal tisztelte meg. A dalkör nevében Szücs István elnök rövid beszédben üdvözlötte az ünnepeket, amit dr. Körösi igen meleg hangon köszönt meg.

— Összekevert városi ménes.
Érdekes és a maga nemében ritka bünper folyik most a rendőrségi bünügyi osztály előtt. A panaszos fél Debreczen szabad királyi város képviselőjében Kovács József polgármester. A panasz pedig Kiss András számadó gulyás ellen szól. Ennek oka a következő: Két ménes van a Hortobágyon egyik a *czifra*, a másik a *renyhe*. Állattenyésztési szempontból igen nagy különbség van a két ménes között s épen azért rendkívül óvatosan kell őket kezelni, mert ha összekeverednek kiszámíthatatlan kár származhatik. A napokban pedig megtörtént amitől mindig tartottak. Összevegyült a két ménes. Természetes lett erre nagy zür-zavar. Két csikó áldozatul is esett. Az összevegyülés a két csikó elpusztulásával együtt állattenyésztési szempontból 800 korona kárt okozott, aminek a megtérítése a felelős számadót terheli, amihez külön jön még a 200—250 korona büntetés pénze is. A bonyodalmas perben Orosz László rendőrfogalmazó végzi a teendőket. A per nagyon komplikált, minnélfogva annak szakszerű és igazságos elintézése nagy gondot fog Orosz fogalmazónak okozni.

— Építkezések engedély nélkül.
Az utóbbi hónapok alatt szokásba vették Debreczenben, hogy építkezési munkálatokat végeznek előzetes engedély nélkül. Tegnap két rendbeli ilyen esetet jelentettek föl a rendőrségen. Egyik Pinczés Imre ellen, a másik Faragó Gábor ellen irányult. A rendőrség iparkihágás miatt az eljárást folyamatba tette.

— Az osztálysorsláték máj húzásán a következő nagyobb nyereeményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 49169.
5000 koronát nyertek: 15788 28090 37466 54375.

2000 koronát nyertek: 599 6377 8954 17000 17276 21319 25240 26507 28310 30832 35183 37498 39889 45549 49596 49616 58249 59218 61266 63188

75310 84521 96048 98599 103430 104258 108876.

1000 koronát nyertek: 3370 4673 8806 9075 15180 15515 17334 21675 21701 29618 31782 32282 33546 31412 35864 38401 39074 39819 44286 50401 51204 52663 53622 55770 58702 59688 63891 65708 69553 70334 70419 71206 72237 72899 73220 74259 74986 75598 78019 83107 84765 85631 88675 89398 91292 95230 97079 99568 99706.

500 koronát nyertek: 2026 3154 5007 5587 8551 8669 12375 14728 15679 17569 20202 24033 19960 34993 38137 38229 38367 39881 41832 43120 43872 44753 49971 50646 50692 51240 51602 52954 55360 55603 56655 57361 58513 61957 62095 66754 70143 73215 73385 74356 75663 77673 78009 80486 80920 83514 85512 89553 90108 90269 92006 95808 97829 98152 99391 99783 103383 103897 104385.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— Harapós kutya. Debreczenben hatósági rendelkezés tiltja a kutyákat szájkosár nélkül az utcára kiengedni. Mégis naponta történik ilyen eset. Tegnap is Dittman Sámuel kis fiát harapta meg a Taraczkai Gyula kutyája. A rendőrség a gondatlan kutyatulajdonost meg fogja büntetni.

— Bács Károly ziremléke. Ez előtt két évvel halt meg a vidéki színész egyik érdemes tagja, mártonfalvi Bács Károly, aki legutoljára az aradi színházban működött. Az elhunyt színészt szerették, tisztelték és becsülték Debreczenben is. Sirhalmá az aradi felső temetőben van. Eddig még jeltelenül állott, most azonban összevegyte: Bácsné Maár Julia az aradi színház kedvelt művésznője egy igen szép sarkövet állíttatott föl, melyet halottak napján fognak ünnepélyesen felavatni, Bácsné az emléksorok megírására az elhunyt művész barátját: Bedő Árpád dr. színházi kritikust kérte föl, aki ezeket ma már át is adta. Az emléksorok négy sorból áll és ez lesz:

Halott felett oltár a sarkó.
Művészeknek több: emlékoszlop marad.
Szeretteid mig imádkoznak itt,
Emléked tiszteli egész Arad.

— Beteg állatok Debreczenben.
A debreczeni vásárról vittek Vámospércsre egy csomó juhok, ott a juhok felülvizsgálás alá kerültek és azokat himlősöknek találták. A zárlatot elrendelték.

— Ellopott köpönyeg. Szabó István, míg a pályaudvaron dolgait végezte, köpönyegét az ő szobába helyezte el, mikorra visszament, a köpönyegnek hiált helye volt. Szerdán köpönyegét felismerte egyik vasuti szolgán. A köpönyegét elvette tőle és a lopásról jelentést tett a rendőrségen. A bünügyi osztály a nyomozást elrendelte.

— Nagy ékszerlopás. A betörőknek kedves foglalkozásuk az ékszerfeléket ellopni. Az utóbbi három hónap alatt 100 lopás közül 85 bizonyosan ékszerlopás volt. És nem is olyan kis arányú lopások ezek, rendszeren több száz vagy ezer korona értékűk. Szerdán is egy nagyobb stílusú ékszerlopásról számolt be egy távirat, a melyet a rendőrség kapott. Nyiregyháza város rendőrkapitánya közölt egy ottani ékszerlopást. Lázár Kálmán ottani királyi főügyész lopták meg. Elloptak tőle több ezer korona értékű ékszer. A többek között 1 drb aranyórát, nyakláncot, jeggyűrűket, 3 lóhere alakban brilliánozott arany gyűrűt, két zafír kövel diszitett arany órát, recézett arany

gyűrűt, több darab brilliánt és gyémánt köves gyűrűt. A távirat folytán a rendőrség rögtön nyomozáshoz látott, de eddig sem az ékszerek, sem a tettesek meg nem kerültek.

— Drága álm. Nagy Sándor cserelakos egyik rokona temetésére bejött a városba. Régi magyar szokás szerint halotti tolt ült több rokonával. A tor azonban megárlott neki. Mig tehát rokonát elhantolták, lefeküdt egyik sirra. Itt álmodozott, de ezen közben az elföldelés megtörtént, a többi rokonok pedig Nagy Sándor eltünését észre sem véve a temetőből vissza jöttek. Ő tehát ott aludt tovább. Estefelé járt az idő, mire felébredt. És nagy meglepetésére a 100 koronás bankójának hiált helye volt. Rémtülve panaszkolta el a kis esetet a csendőrségen, a hol a vizsgálat megindítása iránt nyomban intézkedtek.

— Olcsó könyvek Debreczen multjáról. Zoltai Lajos történelmi munkái közül olcsón megszerezhetők a következők: „Debreczen a török uralom végén.“ Három térképpel 212 oldal. Ára 2 kor. 40 fill. „Debreczen és vidékének urai 1200—1500 között.“ Egy térképpel és 4 rajzzal, nagy 8 rét, 42 oldal. Negyven fillér vidékre 10 fillér postaköltséggel több. Megrendeléseket elfogad a szerző, a városházán.

— Pergetett csemegeméz és czukortorma a legolcsóbban beszerezhető Dávid Zoltán üzletében Rákóczi- és Eötvös-utca sarkán. Telefon 315.

x Használja a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszaru gyógyszerertár.

A császár kabinetje.

A hapták miniszter Bécsben.

Fejérváry harozias lesz.

A koalícióval nem tárgyalnak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 12.

Fejérváry Géza bárót a király ma másfél óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta. A mint az öreg bakancsos elhagyta a Burgot, megrohanták az ujságírók.

— Kegyelmes uram, mi történt, volt döntés?

Az öreg hidegen és kimérten felelt. Válasza mindössze ez volt:

— Ő felsége másfél órán át tartó kihallgatáson fogadott. A felség igen kegyes volt velem szemben, döntés azonban nem történt.

Fejérváry a királyi kihallgatás után azonnal a külügyminisztériumba ment, a hol a magyar szabadság egyik aknamunkásával Goluchowszky Agenor gróffal tárgyalt.

A harozias Fejérváry.

Budapesti tudósítónk táviratozza. Azzal, hogy a király báró Fejérváry Gézát miniszterelnökéül kinevezi, nem vetette el az általános választói jogot, de nem is helyezkedett az általános választói jog alapjára, s nem gondolja

Oszi ujdonságok

női- és gyermek felöltőkben.
Teljesen friss árak.

Legszebb

a mit az oszi idény nyujthat
mórsékolt árban kaphatók

Darvas Testvérek

női felöltő árúháza.
Főtér, Fehérló szálloda épület.
Kistemplommal szemben.

azt megvalósíthatónak. A király egyelőre megalkudott a helyzettel, s mint-hogy a koalícióból a változott viszonyok miatt kormányt nem nevezhetett ki. Fejérváry lett a miniszterelnök. A N. Freue Pressze azt írja, hogy Fejérváry sokáig fog helyén maradni sőt harcias kormány lesz, s a várható választási kámpány alatt le fogja verni a koalíciót.

A Fejérváry kormány kinevezése egy királyi mánesztummal együtt a hivatalos lap szombati számában fog megjelenni. Hír szerint György Endrét sikerült rá bírni, hogy a miniszteri tárczát megtartsa. A bécsi udvar most már el van arra határozva, hogy a koalíciót nem tárgyal.

Svéjcz és Magyarország.

Svájcz és Ausztria Magyarország között tegnap megkezdették a kereskedelmi tárgyalásokat. A tárgyalások azonban csak egy esztendei provizorikus szerződést fognak eredményezni.

Magyar és cseh barátkozás.

A válságos politikai helyzet összehozza a magyarságot a szláv népekkel. A budapesti tudomány egyetem ifjúsága a legújabbban a Naradny Lypt utján felhívást tesz közre, a melyben testvériesülésre hívja fel a cseheket. *A felhívás nagy szenzációt keltett bécsi politikai körökben.*

A kinevezés aláírva.

A késő éjjeli órákban táviratozza budapesti tudósítónk, hogy a Neue Freue Presse és a Neuls Wiener Tageblatt egybehangzó jelentése szerint a király a Fehérváry kormány kinevezését aláírta.

Királyi személye körüli miniszterül gróf Széchenyi Viktort emlegetik — a ki kinevezése miatt tartózkodott Bécsben.

Az új kormány programja főbb vonalakban:

1. Az általános választói jog.
2. A megyei tisztviselőket ezután a kormány nevezze ki, vagyis a közigazgatás államosítása.

A szatmármegyei alispánt visszahelyezték.

Nagykároly, okt. 12. Szatmármegye törvényhatósági bizottsága ma foglalkozott a felfüggesztett Nagy László alispán ügyével. A közgyűlés 227 szóval 12 ellenében kimondotta, hogy az alispánt visszahelyezi állásába.

A hajókatasztrófa áldoatai.

Budapest, okt. 12. A törvényszéki orvostani intézetben ma boncolták fel a duna hajókatasztrófa három halottját. A boncolást Munnich Károly törvényszéki orvosszakértő végezte dr. Gyulay tanársegéd aszisztálásával. A boncoláson jelen volt Kiss István vizsgálóbíró. Először Papp Gábornét, azután Szécsenyi Annát és Koncz Já-

nosnét boncolták fel, Mindháromnál a halál okául a vízbefulást konstatálták.

Zigány a börtönben

Budapest, okt. 12. Zigány Árpád rendkívül készül perének nyilvános főtárgyalására. Az alkotmány-utczai fogházban egyre ártatlanságát hangsúlyozza.

Eletuntak,

Budapest, okt. 12. Hering Mari 22 éves cseléd a Ganz-utca 22. számú lakásán marólugot ivott, A János-kórházban ápolják. Kocsár Mari 19 éves cseléd a Rákos-utca 6. számú ház első emeletéről leugrott. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

Halál operáció közben.

Meghalt a műtő asztalon.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 12.

A Herczel féle szanatóriumban fekélyt operáltatott le a nyakáról Richter Oszkár, a Generali-biztosító intézet főhivatalnok. Gyenge idegzetű ember lévén, műtét előtt narkotizáltatta magát.

A fekélyt szerencsésen le is vették a tarkójáról. Richter Oszkár azonban még az operáció alatt, valószínűleg a mesterséges elaltatás következtében meghalt. Richter Oszkárnak egyáltalában nem volt oka az operációtól félnie. A Herczel féle szanatóriumban sokkal súlyosabb operációkat is hajtottak már végre sikeresen. Richter a műtét előtt megkérte a kezelőorvost, vizsgálja meg, elbirja-e az elaltatást.

Az orvos hosszas vizsgálat után megnyugtatta, nem kell semmitől sem tartani. Erre elaltatták. Már eltávolították a mérges fekélyt a boldogtalan ember tarkójáról, mikor a segédkező orvosok megdöbbenve azt vették észre, hogy az ütőer nem működik.

Fől akarták ébreszteni, de a beteg nem mozdult. Meghalt narkózis közben. Szívszélhűdés ölte meg. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Vakmerő betörés.

Leakarta löni a vallató csendőrt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 12.

Idestova négy hete lesz annak, hogy a főváros tőszomszédságában levő nyaralótelepen Budakeszin vakmerő betöréses lopást követtek el, A rablás annak idején nagy feltűnést keltett, de a tetteseket kézrekeztetni nem lehetett, Bizonyára vették, hogy ebben a bűntetben kizárólag avatott kezek voltak a segítő társak, mert csak ilyen mód volt lehetséges az, hogy olyankor, amikor ezer ember volt együtt a házban, aláássanak egy falat, feltörjenek szekrényeket és holmikat cipeljenek el.

A múlt hó derekán Misztl József korcsmájában a bucsu után nagy bált volt, a hol összegyűlt a környék fiatalasága. Kilencszáz-

zan vagy ezren lehettek a vigadozók. A korcsmáros és házanépe el voltak foglalva a bélon a kiszolgálással és a lakószobájukat becsukták. Ugy éjjel után egy óraker valamelyik a család közzül aludni tért a szobába és legnagyobb meglepődésére tapasztalja, hogy a szoba oldalán egy nagy rés van, a melyen át könnyen bebihat egy ember. A szekrény és ládafia fel voltak törve, a miből következtette, hogy nem ok nélkül csinálódott az emberről szélesrésű rés a falon.

Misztl József azonnal intézkedett hogy kikutassa a tettest. Két odavaló legényt gyanúsított a betörés elkövetésével, de ezeket kihallgatásuk után nyomban szabadon bocsátották, mert aibijüket betudták bizonyították.

A ládafiából kerek 22 korona hiányzott és több darab értékes fehérnemű, azonkívül a szobaszekrényekből is igen nagy volt a hiány.

A nyomozás csak a minap derítette ki a tetteseket. Négyen voltak, de közülök csak hármat lehetett elcsipni, a negyediknek tartózkodási helye ismeretlen.

A jómadarak névszerint a következők: Király (Kvizna) Rudo'f huszonöt éves erzsébetfalvi csavargó, Dudik János zsebmetsző, Horváth József kintornás ugyancsak erzsébetfalvi csemeték és Tóth Ferencz körhinta tulajdonos. Király kivételével mindnyájan vizsgálati fogságban ülnek már. Vallatásuk során beismerték, hogy ők voltak a tettesek. A falba észrevétlenül adtak mindannyiszor egy-egy csákányvágást, amikor senki sem volt az udvarban. Maga a fal áttörése 11 órától hajnali egyig tartott. A lopott tárgyakat eladták s a pénzen pedig arányműt vásároltak és ruhát, a fentmaradt összegben pedig gavalléroskodni mentek Érsekújvárra, ahol a hatóságnak feltűnt az előkelő idegenek szokatlan pazar költsége.

A vallatásnál az egyik bűnös nagyon fészkelődött. Mikor a csendőr eziránt kérdést intézett hozzá, kirántott egy vadznatuj revolvvert és rástúni akarta a kihallgató csendőrré. Ez azonban ártalmatalanná tette a vakmerő gonosztevőt.

A kárnak egy csekély része fedezve van Tóth Ferencz körhintájával, melyet a község előjárósága azonnal lefoglaltatott.

Három revolver lövés.

Öngyilkosság a nyomor miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, október 12.

Ugyancsak bátor elhatározással nézett a halál elé az a vidéki gazdaember, a ki tegnap bejött falujából Nagyváradra és itt öngyilkosságot követett el. Három golyót irányított magába az öngyilkos és el fogja érni célját, az önkéntesen keresett halált.

A Rhédey kertben czirkáló rendőrszert: Sós Lajos figyelmét tegnap este hat óraker három hangos fegyverlövés zaja keltette fel, melyek a közelből jöttek. Visszasietett a hadapródiskola felé s a szabadkőműves páholy épülete előtt a vízvezeteki kútnál egy férfi vonaglott. A környék lakói közül is sokan szaladtak ki a lövések zajára s megdöbbenve látták, hogy öngyilkosság történt. Magyar ruhába öltözött ismeretlen, 40 év körüli alak volt az öngyilkos, akinek a hasából és a szájából ömlött a vér.

A gyorsan előhívott mentők beállították a halálal küzködő öngyilkost a közkörházba. Itt konstatálták,

hogy az elszánt ember egy golyót a hasába s kettőt a szájába röpitett s hogy menthetetlen.

A rendőrségtől Vas Károly r. ellenőr jelent meg a kórházban, de a haldoklót kihallgatni már nem lehetett. A zsebében találtak egy levelet, amely Szilágyi Imrénék szól Nagy Besenyőbe, Köröstarján mellett. Ezen kívül egy kis papiros, rajta a következő szavak:

— Itt vótam én a rossz soromban, csakugyan én Szilágyi Imre.

Hogy mit jelent az öngyilkos „rossz sor“-a, azt még nem tudni. Az öngyilkosságról értesítették Szilágyi Imrénét. Az életunt ember mára alighanem meghal.

Törvénykezés.

Ki hát a legény a csárdában?

A nánási nagy vendéglő viharos jelenetnek volt a tanuja áprilisban. Ott mulatott Vincze Ferencz borbély segéd több társával. Mulatozás közben Kátron Lajossal összeszóalkoztak. Kutron a vendéglőből az összeszóalkozás után elment. Az ellenfél Vincze Ferencz pedig utána sietett és megverte, úgyhogy súlyos sérüléseket okozott Kontron Lajoson. A legénykedő borbély segédet tegnap vonták kérdőre a debreczeni főtörvényszék vitézkedéséért 2 havi fogságra ítélte el. Az ítéletet megfélebbezte.

Zsaroló örült. Kiss János timár segéd tegnap zsarolás és lopás vétségéért állott a királyi törvényszék előtt. Minthogy a vizsgálat folyamata alatt annyira zavarosan viselkedett, hogy kétségessé vált, vajjon épelméjű-e. A törvényszék az elméjének megvizsgálásáig a tárgyalást felfüggesztette.

Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1905. október 12.

Készaru 5-10 drágább, határidők állandók.	
1905. októberi buza	16.14-16
1906. áprilisi buza	16.33.-84
októberi rozs	13.10-12
1905. áprilisi rozs	13.74.-76
októberi zab	13.46.-50
1905. áprilisi zab	13.42.-44
1906. májusi tengeri	13.36.-38
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. szeptemberi repce	24.80.-00

REGÉNY-CSARNOK.

A hetes számú zárka.

Bűnügyi regény. Parancsa azonnal teljesítve is lett és midőn a sor Leora és a színészekre került, előbb hirtelen a „sebhelyes asszony“ hoz hajolt és odasugta:

— Bouquillart egy gazember! Nem szabad habozni. Az első alkalmas pillanatot felhasználod és úgy eszelekedsz mint mondtam volt.

— Esküszöm neked! . . .

— Jó! Vizsontlátásra! Meglehet, hogy nemsokára elérkezik az a nap, melytől fogva együtt élhetünk, hogy azután soha el ne váljunk!

Karjánál fogva megragadta a „szenes“-t és eltűnt.

Már hallottuk az asszony jelentését, hogy két férfiú érkezett ez Buvard és

Lionel voltak. Ugy látszik Buvard már mindent tudott, mert Bouquillart édes mosolygással fogadta.

— Jelentéted megkaptam. Itt vannak a férfiak? kérdezte Buvard.

— Fél óra óta.

— Tibart is itt van?

— Tibart, a „szenes“, a „báró“ és a negyedik, akit az ismeretlennek nevezek.

— Nincsen más neve?

— Én még nem ismerem.

Buvard gondolkodott. Ezenközben Lionel szemügyre vette a „sebhelyes asszonyt“ és már első percztől kezdve nagyon kíváncsi lett reá.

Arca oly ismerősnek tűnt fel előtte, de még sem tudta, hogy hol láthatta már. A seb is hozzájárult csalódásához.

Az asszony közben a másik kettőt figyelte meg és mivel nagyon gyanusaknak tündek fel előtte, kisértett, hogy erről szerelmesének jelentést tegyen. Buvard, aki eltűnésének okával tisztában volt, gyorsan odafordult „Lámpás“-hoz és „Drótanti“ hoz akik alvást szinleltek és rájuk szólt:

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. (Egyek.) Szerkesztőnk őszintén sajnálja, hogy nem volt szerencséje önhöz. Az átadott dolgot alkalomadtán okvetlen felhasználja, egyelőre azonban íróasztalába helyezte el Szives tudósításait várjuk.

G. B. (Helyben.) Sorsjegye nem nyert.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Bérlet 16 szám (C) Bérlet 16 szám (C)
Debreczen, péntek, 1905. október 13-án:

BABA.

Nagy operett 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Lancelot	—	—	—	Zilahyné Vilma.
Hilarius mester	—	—	—	Polgár Sándor.
Loremojs gróf	—	—	—	Szabó Gyula.
La Chatellariel	—	—	—	Sarkady Vilmos
Maximin atya, testvér	—	—	—	Arkossy V.
Balthazár testvér	—	—	—	Deési Alf.éd.
Bazilique testvér	—	—	—	Zajongi Elemér
Angelott testvér	—	—	—	Szilágyi Ernő.
Benoit testvér	—	—	—	Gazdácska L.
Hilarius asszony	—	—	—	Sz. Gárdonyi T
Alezia leánya	—	—	—	Fóti Frida.
Guduline komorna	—	—	—	Körösmezey M.
Jose	—	—	—	Barabás K.
Nantie	—	—	—	Ungvári V.

Barátok. Férfi és nő vendégek. Történik egy képzelt országban.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra

az őszi divat ujdonságai.

Divat kelmék.

Angol flanellek.

Posztók Costümre.

Mosó vелеzek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

A közlőgő költözködés alkalmára

ajánlok kitünő gyártmányu

szobapadló-fénymázt, Linoleumot, Parquet-fénymázt és viaszkot

legjutányosabb árakban

Annók Sándor

Tóth Kálmán utóda.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdei megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérletnek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzintézetek részvényeire.

Értékpapírok,

érecpénzek és külföldi bankjegyek bevétele és eladása.

Hitelrészes

csoportbeli váltók leszámítolása egyetemleges felelősség mellett.

Kölcsönöket ad

nyugdíjképes köztisztviselőknak 10, 15 és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktáraiba és azokra előleget is nyújt.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

A Horváth-féle

gőzfűrészt telepen

vágott tölgy tűzifa

100 kilogrammonként

75 kr-ért

kapható.

Nagyobb vételnél árkedvezmény.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Videki tudakozásáná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Keresztény vállalathoz utazók kerestetnek. Czim a kiadóba.

Könyvelő felvétetik azonnali belépésre. Írásbeli ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Végkiárusítás üzlet-felosztás miatt! Mig a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiárusítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Félingyen!

Két fiatal ember részére teljes ellátás kapható egy izr. családnál. Srtekezhetni Piacz u. 16. sz. alatt, a Bikával szemben.

Egy kisebbszerű fűszer vagy szatócs üzletet megvételre keresek. Értekezhetni lehet Reich Dáviddal Deák Ferencz-utczán Feigenbaumnál.

A Varga-utca 12. számú ház kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni lehet Bathányi-u. 22.

Zongora órákat kezdőknek és haladottabbaknak 3-szor hetenkint havi 5 frtért elvállalok. Czim a kiadóban.

Jó karban levő használt ruganyos teherhordó kocsit megvételre keres a Debreczeni Erőtakarmánygyár Margit fürdő telepen.

Egy ügyes fűszer detailista azonnal fölvetetik. Czim a kiadóban.

Egy foxterier patkányfogó 3 hónapos him kutyá olcsón eladó Piacz-u. 49. sz. hátul az udvarban.

Ingyen kapja meg mindenki a Debreczeni Független Ujság 320 oldalra terjedő nagy képes naptárát, mely Debreczen város és Hajdumegye pontos és teljes czimtarát tartalmazza, — ha előfizet a Debreczeni Független Ujság-ra. 1 óra 1 korona.

Egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó Szécsényi-u. 27. sz.

Kerestetik egy nagyobb birtok Hajdumegyében. Czim a kiadóban.

Egy hittanhallgató bármily tanítást elfogad. Czim a kiadóban.

Két szoba, konyha kerestetik a város központján. Czim e kiadóba.

Ügyes ügynök könnyen terjeszthető czikkhez kerestetik. Czim a kiadóban.

Teljes házi berendezés elutazás miatt olcsón eladó. Pesti utca 55. sz. a.

Raktárhelyiség azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Üzlethelyiség azonnal kiadó. Czim a kiadóban.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanulónak felvétetik Slachta János fűszer- és vas üzletében H. Nánáson.

Házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Fűszer- és vegyes szakmában jártas kereskedőseggé kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

3 kocsira való szin kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház és 300 négyszögöl föld a Szotyori telepen a Hatvan-utca végén kedvező feltételek mellett örök áron. Bolthelyiség alapítására alkalmas hely. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Tisztán kezelt kókusz-zsir 1 kg. 58 kr. Kapható Róth Antal fűszer- és csemege üzletében Csapó-u. a zenede épülettel szemben.

Okleveles taritónő, polgári és elemi tanulók tanítását a német nyelvből is elfogadja házaknál vagy lakásán. Czíme Csapó-u. 81.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czég, nyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. Telefon 18.

Lapelárusítók felvétetnek a kiadóhivatalban.

Divat ujdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztum kelmék. Bluz selymek, jó mosó barchentek és flanellek a bel és külföld legelső gyáraiból.

Szőrme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakhoz.

A világhírű **francia P. D. jegyű kitűnő szabású**

fűzők

egyedüli raktára

Szabó Lajos Fiai cégnél

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

☛ Szőlővessző! ☛

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

A phyloxeraának ellent áll!! Oltani, permetezni nem kell!!

A szőlészet kincse.

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok

mérsékelt áron kaphatók!

|| Nagymennyiségű sima és gyökerez Delawáre vessző eladás. ||

Czim:

Szigyártó és Takáts

szőlőtelep tulajdonosok.

— Telep: **Alsó-Segesd.** —

Központi iroda: **Felső Segesd, Somogy m.**

Plasztikus

szép termetet minden hölgy nyerhet, ha csakis mérték után készített mellfűzőt használ.

Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától, mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készítésű mellfűzők az egészségnek megóvása czéljából orvosilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségi fűzők készítője.

Piacz-u. 42. szám
Goldstein Karolin.

Kezdődő iskolai évre

Fiuk részére fehér és színes ing, kézellő, gallér, lábravaló.

Leányok részére Reform, empir és diszkötények, alsó szoknyák minden színbe, ingek, hálóköntös és bugyogók nyári és télibe. Ágyterítők 110 krtól, Paplanok 190 krtól. Kész lepedők. Kendő felék minden minőségben és nagyságban

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Legjobb bajuszodró a híres **DEBRECZENI**

„GZIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

☛ 1 doboz ára 40 fillér. ☛
Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó”-hoz DEBRECZENBEN.